

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Hgy. hóra. 1 kor. Hgy. hóra. 1 kor. 50 Hll.
Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piaoz-utca 47. és 48. szám.

Mult és jelen.

Írta: **Barabás Béla.**

A rohanó évek időhatárainak újabb kezdő oszlopához értünk. Elmult az egyik esztendő, nyomába lépett a másik.

Alljunk meg egy pillanatra mesgyéjén a multnak és jövődönök.

Lehet, hogy a multnak nincs öröme, de vannak eseményei, van története, a melyeken felépül a jelen, amelyekből sarjadzik a jövő.

Igen a jövő s annak minden reményei.

Vajjon az elmult esztendőnek jelentékeny eseményei minő hatással lesznek az új évre; vajjon édes hazánk felett elröppent arasznyi időnek eredménytelensége továbbra is lekötve tartják-e fejlődését a haladásnak; vajjon a jövőben lesz-e a magyarnak jó napja, lesz-e sikeres előmenetele a megmozdult áramlatoknak?

Mert a mult esztendő valóban áramlatokat mozdított meg.

Ne kutassuk kinek volt hibája, bűne, hogy alkotmányos életünk májdnem négy évtizede alatt nem teljesítették a hivatottak és választottak kötelességüket, érvényesíteni e haza határan belül minden állami intézményben és szervezetben nyelvünket? Ne

sopánkodjunk a multnak végzetes télenlétsége felett. Elkéstünk vele.

De örvendjünk azon, hogy a kedvező áramlatok megmozdultak.

A magyar törvényhozás alvó lelkiismerte felébredett. Az emberek lelke megmozdult, a honfiúi vágyak megnyilatkozása keresztüljárta a nemzeti közvélemény vérkeringését és ma már el nem lehet fojtani a nemzet életre keltett szözetát, amely folyton fülünkbe zengve követeli a magyar nyelv jogát, használatát.

A magyar nyelv a magyar nemzet élete. Nyelvünk nélkül nincs erkölcsi életünk, erkölcsi élet nélkül pedig csak értéktelen embertömeg vagyunk.

Az elmult esztendőnek küzdelme szent volt, magasztos volt, mert a magyar nyelvért volt. Az Isten adta törvényeink biztosították számunkra: ember fia tehát fölünk sem el nem vitathatja, le nem tagadhatja, el nem veheti.

Azonban mi, ez a nemzet, ne tagadja meg, ne árulja el azt, ami a miénk. A multnak gyengeségei, hibái, gyarlóságai maradjanak a multé —, a jövőé legyen az éhrendlet, a kitarítás, és az az el nem fogyó életerő, amely nemcsak megvédett bennünket az enyészettől, de számottevő helyre emelt bennünket a nemzetek között.

A megmozdult nemzeti áramlatoknak nem szabad mesterséges eszközökkel utjába állani, és nem szabad a lemondás, az eredménytelenség tanát hirdetni a bölcsesség kényelmes tögájából.

Mert ezek a nemzeti áramlatok évszázadok gonosz hagyományainak berozsdásodott závarjait verik le s keresztül zúgják a megpenészedett maradiságnak fojtó levegőjét.

Új eszmék, régi igazságok támadnak fel nyomában.

Fojtó gőz helyett friss levegő, sötétség helyett üdítő világosság, némaság helyett vidító beszéd, elnyomatás és szolgáltság helyett élelet adó szabadság!

A magyar ember eszét ne foglalkoztassa továbbra is az elmult idők felett való töprenkedés, ne uralják a megalkuvásnak és alkalmazkodásnak pillanatnyi előnyei, hanem a jövőbe vetett hitnek világossága nyissa fel a lelkeket s nemzeti életünket tápláló remény töltse be a sziveket.

Amit elmulasztottunk az elröppent évek alatt, hozzuk helyre jövőben a hazafiúi kötelességnek hűséges betöltésével.

Mert csak így kívánhatunk magunknak is, neked is édes magyar hazánk, — boldog új évet.

Versek.

Hulló csillagok.

Mi szépen hálnak meg a csillagok:
Lehullnak nesztelen,
Csak fényben úszó végsóhajukat
Látjuk meg ideleln.

S meg nem mozdul szivünkben egy ideg,
Csak nézzük szótlánul,
Hogy most amott egy egész nagy világ
A semmiségbe hull.

De ha a mi szivünket vérezi
Egy kínzó gondolat:
Csodálkozunk, hogy le nem szakad az
Egész mennyboltzat.

Kérdések.

Amig az ember fiatal,
Nagy problémákat döngöl,
Összeakasztja s szétszedi
Az eget és a földet.

Majd higgad s már csak illetén
Megfejtésekre vágyik:

„Ha egyik ember elesik,
Miért nevet a másik?”

Végül egészen leszerel,
Annyit mond: „üsse kő!”
Legföljebb azt kérdezi még:
„Esik-e az eső?”

Kisértő álmok.

Mindekinnek van egy
Beféjezetlen álma,
Egy elpattant reménye,
Egy behunyt szemefénye,
Egy bus oáza, melyre
Többé rá sem találna,

Ha rád szakadt a bánat
S nehéz szived sajog:
Távol ormokra ülnek,
Nagy mesze elkerülnek
E végeze len álmok,
Ködképek, sóhajok.

De pirkadjon csak egyszer
Boldogságod napja rád:
Mint másvilági árnyak
Kisérteni hazajárnak
S megtörik örömidnek
Rózsapiros borát.

Tudod, hogy semmiség csak,
Hogy délibáb kisért,
De szomju lázad éget
És minden üdvösséged
Odadnád tékozolva
E semmiségéért . . .

Ugy van megírva Isten
Bölcs rendeleseül:
Hogy nyugtot nem találunk,
Hogy van sok édes álmunk
S az a legédesebb, mely
Csak félig teljesül.

Szávay Gyula.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegeknek, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megúntatja az éjjeli izzadást. — Koller és szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban átlagosan 4.— kor-ért kapják. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti cizéggel legyen ellátva: **F. Hoffmann-La Roche & Co** vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

Az új választások előszele.

Igérgetések a községi jegyzői fizetések rendezéséről.

Tisza főhadnagy ur szervezeti már a seregét a közelebb megejtendő általános képviselő választási harcához, a mely meglehetősen erőszkosnak, változatosnak ígérkezik; hisz éppen ma olvashatjuk lapunk törvényszéki rovatából, hogy a miniszterelnök úri mandátuma is a váradi ügyesség gőzmosódájába került, mivel az erőszak, a vesztegetések beszennyezték azt.

Noshát a kilátásban levő általános képviselőválasztások alkalmával még takarósbab háboruságokra lehetünk elkészülve. Tisza István már maszlagozni kezdi, a ne add meg ígérgetésekkel (soh' sem szegényedsz bele!) a népre oly nagy befolyást gyakoroló községi és körjegyzőket. Mi hiszünk, hogy a hazafias, józan jegyzők nem veszik be a maszlagot, bármilyen komolyan komédiázik is Tisza miniszterelnök, a ki az alispánoktól sürgősen bekívánta a községi és körjegyzők javadalmazására vonatkozó részletes statisztikai adatokat, hogy amint programjában megígérte, a községi és körjegyzők fizetését rendezze. Mint a Magyar Nemzet írja, az alispánok már kitöltötték és beküldték a miniszteriumba a november 15-én megküldött kérdőíveket s most a miniszteriumban ez adatok alapján pontosan kiszámítják, hogy mily összeg szükséges a fizetések rendezésére. Létminimum gyanánt valószínűleg a mostani fizetések középső arányát fogadják el s oly jegyzőknél, akiknek a létminimum nincs meg, a hiányt állami segítséggel pótolják. A létminimum fix összege azonban még nincs megállapítva. Szép! szép! Ennek is az lesz a vége: igérd meg, ne add meg, sose szegényedel meg! Régi politikája már ez a Tiszáknak!

Lángtengerben pusztultak.

Hatszáz ember tűzhalála.

Leirhatatlanul rettenetes katasztrófa történt a tengerentuli világ részben, Amerikában. Lángtengerbe borult az egyik csikágói nagy színház és több mint hatszáz ember pusztult el a legiszonyosabb kinok között ebben a leirhatatlanul rettenetes és nagy pusztulásban, a melyhez fogható nem ösmer az újabb idők krónikája.

Még a tengeren túlról áthatva is megrendítő ez a tömeges emberpusztulás, a melynek a borzalomgerjesztő részletei a következők:

Kékszákallu herceg előadása.

Csikágó iroquoisi színházában, mely egyike a leglátogatottabbnak és legnagyobbaknak az Egyesült Államok második fővárosában, tegnap este a Kékszákallu Herceget adták. A színház tömve volt, a karzaton hasztalan kerestek volna egy ta palatnyi helyet. A második felvonás derekánál tartottak, mikor egyszerre az első emeleti pályában valaki elkiáltotta magát:

— Tűz van, meneküljön aki tud! . . .

Nyomban hatalmas füstfelhő tört elő a színpad alól. A füstöt sístergő lángnyelvek követték . . . A színházban rettenetes pánik támadt. A tömeg fejvesztetten rohant kifelé.

A lámpák kialudtak, de a sötétség csak egy percig tartott, mert az újból felcsapó lángnyelvek világítottak. Egy perc alatt lángban állott az egész színpad és a tűz rettenetes gyorsasággal harapódzott el a nézőtéren. Elképzélhetetlen tolongás támadt az összes kijáratoknál. **Az élet vágya szinte örüllő tette az embereket s keresztül gázoltak egymáson, leteperték egymást, csak hogy minél hamarabb kijuthassanak a szabadba. A kijáratok körül néhány perc alatt több mint száz embert nyomtak agyon.** Ez történt a földszinten.

Mi történt az emeleten?

A harmadik emeleten száznál több halottat **ülő helyzetben** találtak. Ezek a szegények meg sem mozcizanhattak helyükről s belefutak a füstbe. A katasztrófa híre egész Csikágó a színház elé vonult, e nagy város összes tűzoltói dolgoztak, hogy életet menthessenek, ami azonban az irtóztató lángtengerben csak kevéssé sikerült.

Sokkal iszonyosabb volt azonban a helyzet a második és harmadik emeleti karzaton, ahol az emberek egymás hátán ültek. Itt a kijáratok szűkek, a lépcsők is kicsinyek és kényelmetlenek. Az emberek még ha nyugodtan bevárták volna egymást, akkor sem menekülhettek volna, mert a láng felcsapott időközben a karzatokra s a tűz a hatukat égette. Csak a második emeleti karzaton **több mint 150 ember**, többnyire asszony és gyermek fulladt meg és égett agyon.

S a mi a legrémesebb, a **harmadik emeleti karzatról egy ember sem menekült meg.** Odavesztek mindannyian, aminek főoka az, hogy a felfelé törekvő **sűrű füst megfojtotta őket.** A szerencsétlenek közül sokan úgy próbáltak menekülni, hogy **leugráltak az emeletről a földszintre, amely pedig már akkor egy nagy lángtenger volt. Ezek valamennyien odaégték.**

Megszenesedett halottak.

A pánik akkor érte el tetőpontját, mikor a gáz felrobbant s még jobban szította a tüzet.

Reggelre oltották el a lángokat. A színházba azonban akkor még nem lehetett bejutni, miután az összes **kijáratok és lépcsők tömve voltak felig megszenesedett vagy megfúlt halottakkal.**

Ahány színész és színésznő a „Kékszákallu herceg” operetjében játszott, de még a szolgaszemélyek is, **mind halálat leltek.** Eddigi megállapítás szerint a **halottak száma hatszázharmincz,** akiknek több mint háromnegyed része asszony, leány és gyermek. A színházban ezeröttszáz ember számara volt hely.

A tüzes romokból eddig 392 holttestet hoztak ki, a többi részben hozzáférhetetlen meg, részben szénné égett. A halottak közül agnoszkálni csak keveset tudtak, mert sok szaz holttest szénné égett. **Csikágó összes hullaházai tömve vannak már, nincsen hely új halottak számára,** akik ezért most is ott hevernek az úszkók között.

Csikágó 1,200,000 lakosa között 4800 magyar van. Hogy elpusztult-e magyar ember is a katasztrófánál, azt nem sikerült megállapítani.

Csikágó minden házában **gyászlobogó leng.**

Vármegyénk és a közelvidék.

A motoros kocsis tréfálkozásai.

A Debreczen-Nánás közötti vonalon a motoros kocsis olykor-olykor szépen megtréfálja az utasokat. Ugy hallottuk, hogy a multkor éppen akkor akadt fel, a mikor a mi derék üzletvezetőnk, Tolnay Kornél próba motor-kocsizott Bőszörmény felé. Szerdán éjszaka is a Debreczen—Bőszörmény közötti vonalon jól megtréfálta a derék motoros az utasokat. Ugyanis a szeszélyes moioros utközben elakadt és a Bőszörményből kilencz óra tizenöt perczkor indult utasok éjszaka fél 12 órakor értek Debreczenbe. Bizony, bizony sok javításra szorul még ez a pöfögős kazalgujtogató készség.

Vadászat Vámospércsen. A vámospércesi vadásztársulat 1904. január harmadikán nagy vadászatot tart a „Boja” nevezetű erdőben, a hol némelykor őzike is kerül a puszkavégre.

A sámsoni kaszinó tisztujtása.

A hajdusámsoni kaszinó december 28-án tartotta tisztujtó közgyűlését. A kaszinó régebbi érdemdús elnöke, Szőőr Antal elnöki tisztéről lemondván, helyette **Diószeghy Mihály** ev. ref. lelkészt választották meg elnökül. Megválasztattak még dr. **Leitner Adolf** alelnöknek, **Nagy Lajos** pénztárnoknak, **Friss Gyula** könyvtárnoknak, **Gódey Ferencz** háznagynak és **Diószeghy János** jegyzőnek. A volt elnököt a választmányi tagsággal tisztelték meg. Erről a derék kaszinóról írják a következő példás szavakat: „a mi kaszinónk oly békés, egyetértő családhoz hasonlítható, melynek minden tagja egymás iránt szeretettel, ragaszkodással, tisztelettel viseltetik. Nem nézzük azt, hogy ki mely templomban imádja Istenét, a vagyoni állapot sem jön tekintetbe, politikai hitvallása miatt sem üldöztetik senki. Itt mindnyájan egyenlők vagyunk. Ezen kölcsönös tiszteletnek köszönhetjük azt, hogy egyletünk csekély számu tagjai daczára is fenáll.”

Egyházi élet.

Istentisztelet a Homokkertben.

Az 1903. esztendő nevezetes marad a homokkerti ev. ref. lakosság előtt, amely évtizedek óta nélkülözötte az egyház pásztorainak működését. Ez a derék, hitbuzgó lakosság csak annyiban érezte az ev. ref. egyházhoz való tartozandóságát, hogy bizonyos időközökben a végrehajtó tette tiszteletet náluk és a fejpárna elvitelével fenyegette az egyházi adóval hátralékosokat. A „hivatalos” ev. ref. egyház évtizedes mulasztásait néhány lelki pásztori hivatású lelkiosmeretesen teljesítő pap igyekezett a mult esztendőben felejtetni, a miért a hivek ezuton is kifejezik halás köszönetüket. Az őesztendő délutánján egyébként a homokkerti imaházban **Jánosi Zoltán** tartott istentiszteletet, aki minden alkalmat megragad **Szele György** és **Ferenczy Gyula** lelkész társaival, hogy a homokkerti nyaj gondozatlan ezután se maradjon.

A „fillér egylet” jótékonyasága.

Az ág. h. ev. egyház kebelében, **Géressy Kalmán**é kitünő elnökele alatt áldásosan működő **filléregylet** ez idén, mint a multban is mindig, 80 koronát érő karácsonyfákkal lepte meg az ev. iskola összes növendékeit. A szegény gyermekek felruházására adott 50 koronát. Azonkívül megajándékozta az iskolában működő tanerőket 140 koronával. Hiszszük, hogy halálával és kegyelettel emlegették a megajándékozottak e csendben működő jótékony egyletet.

MANDEL és TARSA Debreczen, Piacz-utca 44. sz.

Oriási választék mindennemű női, férfi és gyermek cipőkben, valamint **csizmákban a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.** Mérték szerinti megrendelések (kényes lábakra is) saját műhelyünkben készülnek.

Kitünő minőség! Verseny árak! Elegáns forma!

A társaságból.

A vadász urak vadászataikról beszélgettek. A róka hunczutságát ecsetelte, igen merész színezéssel, T. Arthur. Ösmert olyan esetet, a midőn a róka a Hortobágyon a lesgödör széléről, a vadász mellől lopta el az esthajnali fénynél puffantott vadászszákmányt, a vadlúdat . . .

— E' még mind semmi! vágott közbe F. Ákos barátunk, hanem azt láttatok volna, a mit a Szilágyi Jenő sógor kettős-pusztai tanyáján cselekedett a róka.

— Hát mit cselekedett?

— Az agarak elől a konyhába ugrott be és ottan is egyenesen a széles hátú vaskonyha tetejére pattant fel . . . Képzeltétek, hogy a vén szakácsné mennyire megijedt . . . Hm!

— Hát azt a történetet tudjátok-e, folytatta tovább a szót Ödön barátunk, a mi L—ts Miskával a balmazújvárosi hajtóvadászaton történt? . . .

— Nem!

— Midőn L—ts Miska véletlenül ségből tomporon srétezett egy hajtót, egyszerre tízenkét hajtó magyar állott ki a sorból.

— Hát kendtek, mit akarnak?

— Tekintetes uram! Családos emberek vagyunk, hazamegyünk erről a vadászatról . . .

És csak „dupla lénung“ mellett és annak a kilátásba helyezésével, hogy L—ts Miska másfelé tartja a puskát, maradtak vissza a nem ok nélkül óvatos ujjvárosi hajtómagyarok.

Ákos barátunk nem állhatja szó nélkül.

— Hm! Még én világeletemben sohasem löttem hajtót.

De már ezt meg Ödön barátunk nem hagyhatja megjegyzés nélkül.

— Ákos! Ne mondj már ilyent! Hisz tavaly három oláh hajtót vallottál be . . .

— Biz' ugy a' czukor! Ákos barátunk rendithetetlen nyugalommal vágja vissza, az oláh hajtó nem számít; hisz az mikor megkapta a srétet, alig jajtotta el magát, mindjárt a markát tartja . . .

A „nagyságos ur“ meg az ujjvárosi németekről tartott érdekes előadást; hogy a debreczeni piacnak tipikus kalmárai, az ujjvárosi svábok és svábnők még ma is mennyire ragaszkodnak a német nyelvhez. Egymás között németül, illetőleg svábul tájcsolnak. A minden második vasárnapi német predikációt sem engedik el. Miért? . . . Mert az okos magyar svábok azt tapasztalják, hogy a fiók „ni-

met besziddel“ a hadseregben mindjárt altiszt lehet . . . Pirulhat az arcunk, hogy ez így van! Ez a debreczeni-vidéki kis eset is bizonyítja, hogy a végletekig küzdenünk kell az önálló magyar hadseregért; mert ime annak a „reglamája“ még itt Debreczen szomszédságában is ébren tartja, szükségessé teszi a — tájcsolást!

Hanem azért az ujjvárosi magyar-sváb atyánkfiaiak volt már olyan „nimet tanítójok“ is, egy derék székelyszármazásu ifju, a ki ennyit tudott németül:

— Das giftige Schlange . . .

Szabad Hajdu.

Farsangi naptár.

Január 2-án. Kereskedő ifjak dalestélye a »Biká«-ban.
Január 2-án. Schaf János polgári tánciskolájának próbabálja a »Koroná«-ban.
Január 6-án. Csizmadia Temetkezési egyesület bálja a »Koroná«-ban.
Január 7-én. Függetlenségi párt bálja a »Biká«-ban.
Január 9-én. Jurista bál a »Biká«-ban.
Január 10-án. Alarcos bolond estélye »Koroná«-ban.
Január 16-án. Izr. nőegyleti bál a »Biká«-ban.
Január 20-án. Gazdász táncestély a »Biká«-ban.
Január 20-án. Csizmadia szövetkezet bálja a »Koroná«-ban.
Január 23-án. Polgári kör bálja a »Biká«-ban.
Január 24-én. Asztalos ifjuság bálja a »Biká«-ban.
Január 30-án. Józás bál a »Biká«-ban.
Január 30-án. Vas- és fémmunkások bálja a »Koroná«-ban.
Február 4-én. Kereskedő ifjak bálja a »Koroná«-ban.
Február 6-án. Nő egyleti bál a »Biká«-ban.
Február 6-án. Postás bál a »Koroná«-ban.
Február 7-én. Inaros kör bálja a »Biká«-ban.
Február 13-án. Függetlenségi kör bálja a »Biká«-ban.
Február 14-én. Fillér Egyesület tea estélye a »Biká«-ban.

UJDONSÁGOK.

— Az ujévi üdvözetek. A szokásos ujesztendei üdvözetek természetesen a mi nagy nagy „demokrata“ városunkban sem maradhatnak el. A városi közigazgatás tisztviselő kar élén 9 órakor üdvözli Vecsey Imre főjegyző Kovács József polgármestert; a megyei tisztviselők nevében pedig Veszprémy Zoltán főjegyző Rásó Gyula alispánt. Az itélő táblán, a pénzügyigazgatásnál az üzletvezetőségénél és az egyházaknál szintén lesz hivatalos jellegű ujévi üdvözet és mi uszván az áramlattal szintén boldog ujesztendőt kívánunk előfizetőinknek, hirdetőinknek, olvasóinknak, azon biztató reményben, hogy az a kapocs, amely összefűzött bennünket az elmúlt évben, az új esztendőben sem fog meglazulni.

— Barabás Béla országgyűlési képviselőtől származik a mai első cikkünk, a melyet a Független Magyarország-gal egyidejűleg közlünk. A kiváló hazafinak és a mi büszkén említett dolgozó társunknak ezen gyönyörű alkalmi irását különösen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— Az új piactól szabályzat jóváhagyása. A helyi forgalomra, a város valamennyi háztartására nézve nagyfontosságú helyhatósági szabályrendelet jóváhagyása érkezett ma le a belügyminisztertől. A vásárokról és nyilt-

piaczokról alkotott statutum ez, amely éveken keresztül foglalkoztatta a törvényhatóság véleményező szerveit s többször a közgyűlést is és a melyen legutóbb a belügyminiszter maga is többrendbeli módosítást kívánt. E felsőbb helyen megjelölt változtatások után most végre visszaérkezett a miniszteri megerősítés. Az idevonatkozó közgyűlési határozat szerint e szabályrendelet a jóváhagyást és kihirdetést követő 30 nap múlva lép életbe. Tehát ez az idő tavaszra várható. Mi magunk is abban a véleményben vagyunk, hogy ilyen szabályzatra nálunk égetően nagy szükség van. De azt a nézetet is megkockáztatjuk, hogy a tapasztalás több tekintetben rövid idő múlva meg fogja czáfolni az ehhez fűzött reményeket; ha másban nem is, abban, hogy a gazdasszonyok, akik ahány féle konyhára valóra szorulnak, a város ugyanannyi részén tudják majd azt megszerezni. Az ilyen piact-decentralizációt bizony nem köszönik meg a tekintetes közgyűlésnek,

— A főispáni titkárság. Rásó István főispáni titkár Debreczenben, mint Hajdúvármegyében kiérdemelte rokonszenves, előzékeny, figyelmes modorával a vele érintkező nagy közönségnek szeretetét és bizalmát. Éppen azért a nagy közönséget fájdalmasan érintette a hír, hogy Kassára helyezték a népszerű főispáni titkárt, a kit azonban még sem veszítünk el. A minisztériumból érkezett hivatalos értesítés szerint Rásó titkárt, a szolgálat érdekében, visszahelyezték Domahidy főispán mellé. Szívesen közöljük ezt a hírt.

— Debreczeni felolvasó Budapest. Mint a budapesti lapokból olvasuk, Csiky Lajos a debreczeni theologiai akadémia dékánja december hó 29-én felolvasást tartott Budapesten a „Magyar Pestalozzi Társaság“ körében „A vérmérsékletek paedagogiája“ cím alatt. Az érdekes tárgy felolvasásról egyes fővárosi lapok a legnagyobb elismeréssel, csaknem elragadtatással emlékeznek meg.

— Sok ezer család nyomorba jutása. A póttartalékosoknak most viszik a behívó czédulákat. A honvédelmi miniszter kijelentése szerint talán négy hónapra is a kaszárnyában marasztalják a szegény emberek ezreit. Az inséges téli időben nagy szomorúságok származnak a póttartalékosok behívásából, s úgy lehet, sok helyt ellene szegülnek az embertelen rendeletnek. Hogy micsoda következményeket teremt ez a téli fegyvergyakorlat, nehéz volna kiszámítani. Annyi bizonyos, hogy országszerte elkeseredt a hangulat a póttartalékosok behívása miatt. Azok a behívottak, akik nagyobb gyárakban, vagy vállalatoknál működnek, kenyerüket is elveszthetik, mert bizonytalan ideig nem fognak reájuk várakozni. A póttartalékosok javarésze nem szorul ugyan mások támogatására, de kétségtelenül sok ezer hazában az inség és a télviz sok-zoros keserve fog tanyát ütni. A társadalomra nagy hivatás vár most. Segélyezni a nyomor küszöbén álló családokat. Meg vagyunk győződve, hogy pártkülönbség nélkül minden jószívű ember

Kicsi haszon nagy forgalom!

Ezt az elvet tűzte ki célul a Degenfeld-terem levő „Kendő Királynéhez“ címzett női divat kereskedés, hol minden e szakba vágó árukon kívül felette alkalmas Karácsonyi és Ujévi ajándéktárgyak egész halmaza rendkívül olcsón szerezhető be

Selyemkendők 60 krtól. Kész női felső ruhák 1 frt 50 krtól. Blonsok 65 krtól. — Tízszázzal STEIN LASZLÓ.

sorakozni fog az áldozatra szánt családok megmentésére, s hogy mindenütt fentartják a helyet és szolgálatot azoknak, akiket fegyverbe szólít a katonai rendelet. Immár eljutottunk odáig, hogy a katonai hatalom ezrek és ezrek családjának szájából ragadja ki a kenyeret.

— **Debreczeni születések—halálozások 1903-ban.** Az anyakönyvvezetői hivatalnak legérdekesebb kimutatását itt adjuk. E szerint az 1903-dik évben, Debreczenben 2626 gyermek született és 1933 ember halt meg. Mindennapra átlag 7 szülött és 5 halott esik.

— **Katonai áthelyezés.** Wassermann Gyula 46. gyalogezredbeli II. osztályú százados a debreczeni 39. gyalogezredhez helyeztetett át.

— **Kintornázás.** A „Debreczen”, a vatikáni szent család hivatalos kintornája rikoltó hangon nekünk rugtat, a jóízletről, a modorról kintornázván . . . De már erre csakugyan zárszóval élünk. Ha a közönség elfogadja a t. cz. ujságot és a kulissza mögötti kintornásmestereket az izlés, a modor, az önzellenség hivatott hirdetőinek mi megnyugszunk benne; de haladunk tovább egyenesen a magunk útján. Ez az ut az igazság, a közérdek, az eszmények hűségese szolgálatainak útja, amelyhez nem emelkedhetnek fel soha az érdek hajhászás, az önzés kintornásai.

— **Mi igaz a hírből?** A debreczeni posta érdemes főnökének, Csath Zsiga felügyelőnek ajánljuk figyelmébe az alábbi panaszos sorokat. Eme beküldött levél így hangzik: Tekintetes Szerkesztő Ur! A helyi m. kir. postahivatal nagyságos főnöke rendeletben meghagyta összes egyszerű és ajánlott levelet kézbesítő levél hordóinak, hogy az Újévkor általok beszédendő pénzből fejenként 40 koronát az ő kezeihez juttassanak, majd ő azt másoknak szétosztja. Lehetetlen, hogy ezen intézkedés jogos volna, azt ezennel tisztelettel tudomására hozom tekintetességének azzal, hogy a nagyságos Főnök ur kijelentette, hogy a ki rendeletét nem teljesíti: a táskát tartozik letenni. Bizva igazságosságában, tudom, hogy a sokat szenvedett postások fejkül felől egy csapással elhárítja a veszélyt. Mindenkorra maradok tisztelő olvasója. Eddig tart a levélke, amely ha czáfolat nélkül marad, valóban jogos panaszt, méltánytalan sérelmet panaszolt; mert hisz a magánfelek által juttatott adományok felől nem rendelkezhetik hivatalból senki sem.

— **Az ingyen kosztosok,** a hideg idő beálltával, tömegesen felszaporodtak. A népkonyhai ingyen kosztosoknak több mint 400-ra emelkedett a számuk.

— **Meglopott kereskedő.** Régóta tapasztalta már Babolcsay Béla Árpád-tér 34. szám alatt lakó fűszerkereskedő, hogy a lakásáról az érdekes tárgyak el-eltűnnek. A napokban a felesége 18 korona értékű gyűrűjének kelt lába, ma pedig 4 korona tünt el az asztalról. A lakásban más nem járt, csak a házmesterné, Kovács Márton bolti-szolga felesége, Csáki Matild, aki azonban a rendőség előtt tagadta a lopást, de mivel már büntetve is volt, vizsgálat alatt marad.

— **Eljegyzés.** Kiss Albert debreczeni ev. ref. lelkész leányát, Ilonka kisasszonyt eljegyezte Báthory Andor késmárki gymnasiumi tanár.

— **Szegények új esztendeje.** A város szegényei közt ma apróbb segélyeket osztott szét a polgármesteri hivatal, míg a városi tanács 25 öl tüzfát utalványozott ki részükre. A 25 öl fát negyedölenként osztják szét az igazolt szegények között.

— **Kereskedő ifjak tánczestélye.** A debreczeni kereskedő ifjak társulata elhatározta, hogy idei tánczestélyét, amely a legsikerültebbek közé szokott tartozni mindég, az „Arany Bika” helyiségeiben február 7-én tartja.

— **A mezitlábos tolonczasszony.** Szemtanuk panasztételére közöljük ezt a hírt. A napokban, a dermesztő hideg idő beálltakor, egy tolonczolásra ítélt nőcselédet kísért a kórháztól egy városi hajdu és egy rendőr a bűnügyi osztályhoz, hogy a nyomorultat szülőföldjére továbbítsák. Kinosan tünt fel, kellemetlenül érintett mindenkit, a ki ugyanekkor a kisvasut kocsiában utazott, hogy a nyomorultat, ebben a kemény téli időben mezitláb engedték el a kórházból, a hol — állítólag — hosszabb ideig, mint beteget ápolták. Megengedjük, hogy a közkórház nem cipőraktár; de talán az emberbaráti szeretet szent jegyében épített, fentartott intézetben mégis kerithettek volna egy pár rongyos kórházi papucsot, annak a sorsüldözött nyomorultnak, a ki a télifagy idején meztelen lábbal volt kénytelen tolonczutra indulni az emberi szeretet meleg falai közül. Ilyen körülmények között valóban kár költséget, emberbaráti szeretetet a nyomorultak ajnározására fecsérelni; hisz kevesebb költséggel vásárolható a koporsó, a melybe a nyomorultakat az emberbaráti szeretet koszorújával együtt rövidebb uton ellehet temetni.

— **Az izr. nőegylet bálja.** A debreczeni izraelita nőegylet január 16-án a Bika szálloda disztermében jótékonycélu házi bált rendez, mely igen sikeültnek ígérkezik. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személyi jegy 3 korona, páholy-jegy 15 korona. Jegyek előre válthatók: Békés Lajos, Boros testvérek, Schwarcz B. utóda és Fenyő Sándor urak üzletében. Páholyokra előjegyezhetni a Kossuth-utca 32. sz. alatt az elnökségnél.

— **Az elégett karám.** Keserves panaszt nyújtottak be a tanácsnak a fenesikai erdő favágói. A szegény munkások ugyanis e hó elején messzebb távoztak a karámjuktól, s ez idő alatt arra tévelygő csavargók kirabolták e karámot és felgyújtották. A szegény favágók így mintegy 250 korona kárt szenvedtek, s alázattal kérik a tanácsot, hogy az önhibájokon kívül történt veszteségért némiképp kárpótolja őket. A szegény emberek ügyét remélhetőleg kedvezően intézi el a tanács és ha nem is teljesen, de némi részben megtéríti a kárjokat a szegény favágóknak.

— **Tömeges kihágás.** A rendőség bűnügyi osztálya a rendőri felügyelet alatt álló üzletekben vizsgálatot tartott és azokban több visszaélésnek jött a nyomára. Az illető üzlettulajdonosok ellen a kihágási eljárást megindítja a rendőség.

— **Adományok a szegény anya részére.** A Darabos-utca 21. szám alatti kis gyermekes szegény anya részére újabb adományokat vettünk és szolgáltatunk kezéhez. G. A. 1 koronát, N. N. 1 koronát és három darab kis gyermek ruhát adtak a szegény Kozák Ágnesék részére. A szegény ruhátlan, mezitlábos asszonyt ajánljuk a jóltevők pártfogásába. Nagyon segít rajta az, ki lábbelit és valami melegebb gunyat adományoz neki; mert különben a szerencsétlen gyermekével együtt megveszi az Isten hidege a papiros hulladékokból csinált vaczokban. Jól esik megemlitenünk, hogy az egyik derék vendéglősnök, Lendvay Károly ételmaradékokkal segíti a szerencsétleneket.

— **Személyváltás a bűnügyi osztálynál.** Kovács József polgármester az iparügyi kihágások elintézésével Balogh Sándor közigazgatási gyakornokot bizta meg.

— **Két zsebmetsző elfogatása.** A múlt éjjel a rendőség az egész város területére kiterjedő razzia alkalmával két veszedelmes zsebmetszőt tartóztatott le. A jól ruházódó fiatal emberek el voltak látva három rendőri igazolvánnyal több névre is — s éppen ez tette őket gyanussá ifju Orosz László rendőrfogalmazó előtt, aki rövid vallatás után mindakettőt letartóztatta. Megmotoztatásuk alkalmával aranyórát, Szent György pénzt és egyéb értéktárgyakat találtak náluk, ami még inkább fokozta a gyanút. A két ifjut hajnali három óráig vallatta Jeney Szabó Miklós alkapitány és ifju Orosz László rendőrfogalmazó és távirati megkereséseket küldtek Budapestre és Szatmárra. Fárastó vallatás után megállapították, hogy az egyik Sándor (Jónás) Jenő 19 éves zsebmetsző, akit a főváros területéről örök időkre kitiltottak, szatmári illetőségű tényleg, míg a társa Grünteld Samu 17 éves zsebmetsző-tanoncz. Veszedelmes zsebmetsző mindakettő s alkalmasint összeköttetésben állanak a fővárosi bandával is. Alighanem sok betörés és zsebmetszés terheli a lelküket.

— **Földmunkások mulatsága.** A debreczeni szervezett földmunkások január hó 2-án, szombaton az „Otthon” kávéház táncztermében reggelig tartó táncmulatságot rendeznek. Kezdeté 7 órakor.

— **Házasságok — halálozások.** Az anyakönyvvezetői hivatalból jelentik: A mai napon következők kötötték házasságot: Miskolczi József és Gerőcz Sára, özv. Róth Istvánné, Szatmári Gábor és Mándi Teréz. Cserven Vincze és Debreczeni Mária, Kósa Lajos és Duri Borbála, Dán Sándor és Kovács Maria. — Az esztendő utolsó napjának halottai pedig a következők: Banházi István Vargakert II. éves. Vékony Erzsébet, Ondód pusztá 11 sz. 7 hónapos. Jagica Lajos a közkórházban halt meg 5 éves korában. Gyökös Katalin 20 hónapos.

Báli és alkalmi Lack- és Chevró Neumann Testvérek
czipők hölgyek és urak részére Tisza-palota szerezhető be.

Váltóhamisító kereskedő. December 29-én a kereskedelmi és iparbankban jói öltözött fiatal ember 300 koronáról szóló váltót adott át leszámítás végett. A váltón elfogadóként Grósz Lajos, kiboosajtoként Hidvéger Mihály debreczeni bérlő és forogatóként Kiss Ignác mipepéresi kormáros szerepeltek. Az igazgató azzal boesáj totta el Vogel Sámuel, két nap múlva, ha megszavazzák a váltót, felveheti a pénzt. Az igazgató azonnal kérdést intézett Hidvéger Mihályhoz, aki kijelentette, hogy az aláírás hamis. A bank értesítette erről a rendőrséget, honnan Mile Pál rendőrfogalmazó és Bardócz András biztos a bankba mentek és ott várták Vogel Sámuel. Kevéssel 11 óra után Vogel megjelent a bankban, és a pénztárnok kiolvasta előtte a 300 koronát. Vogel aláírta az elismervényt, de a Grósz Lajosnévét. Zsebre akarta tenni a pénzt, mikor Mile rendőrfogalmazó és Bardócz biztos a törvény nevében letartóztatták. Vogel nyomban azt a kijelentést tette, hogy a váltót, a „Bika” udvarán találta. Később vallomását oda módosította, hogy egy szöke, hosszú ur adta át neki a váltót, ki 5 forintot ígért azért, hogy a váltót a bankba elviszi, az az ur a Bika előtt várja őt. Délután azonban a letartóztatott fiatal ember teljesen megtört és beismerte a váltóhamisítást. Mentésgéül azt hozta fel, hogy sokat veszített a kártyán.

Páholylőjegyzések a jurista bála. Azok, a kik a jurista bála páholylőket jegyeztek elő, ezen előjegyzett páholylőket Vargha Elemér polgármesteri titkárnál kiváltani sziveskedjenek, mert a kik január 1-ig ki nem váltják, az előjegyzési jogtól elesnek s a páholylőket kiadják a későbbben jelentkezőknek.

Dalestély. A következő sorokat vettük: A kereskedő ifjak társulata dalkörének január 2-án rendezendő dal és táncestélyére a meghívók már szétküldtek, a kik tévedésből nem kaptak és arra igényt tartanak, úgy kérjük velünk tudatni akár szóbelileg, akár levelezőlapon. Egyleti helyiségünk József kir. hercz.-u. 8. Szesztinaház I. emelet. Az estély zárkörű lesz, a meghívó kívánatra előmutatandó. A jelekből ítélve a szokottnál nagyobb az érdeklődés, a mit méltán megérdemel a törekvő dalkör. Az estélyen Magyar testvérek kitűnő zenekara fog játszani.

A leghálásabb ujévi meglepetések Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műtermében készülnek. Piacz-utca 44. A műterem kapubejárataánál állandó kiállítás.

Hová menjünk? Csakis a Dréher-féle téli kert étterembe, a hol a vadseres, öz, fázán, fenyő madár, kecsge, harsa, balatoni fogas, mindenféle kocsonyázott ujdonságok kaphatók. E vendéglők egyedüli, ahol a leginyenezebb uriember is talál valami különlegességet. Frissen csapolt Korona sört a nap minden szakában, este, sőt színház után is csak Márkusnál kaphat a közönség.

Ne tessék kölcsönt felvenni addig, míg tájékozást nem szerez a 26 pénzintézettel összeköttetésben lévő bankirodában; mert egy százalék kamat többlettel, már 6 év alatt megakarithatja, felveendő kölcsönének negyed részét, 12 év alatt felét, és 25 év alatt az egész kölcsönt. — Törlesztési kölcsönök kisebb bérházakra és kaszáló földekre is adatnak, míg az ezen célra szánt alap ki nem merül. — Egyelőre csakis a telekkönyvi szám szükségeltetik. — Bővebb magyarázatokat bárkinek, válaszbélyegű levelekre is. — azonnal és szivesen ad, Rác Béla bankirodája, Debreczen, Csapó u. 12. Szükség esetére tessék ezen hirdetést kivágni és eltenni.

Az új év alkalmából kedves vevőinek, jóismerőseinek s jóbarátainak boldog új évet kíván Magyarország legnagyobb férfi- és gyermekruha raktára, Neumann M. és cégvezetője, Deutsch Ignác.

Táviratok.

Polonyi híresztelések.

A nagy fiskális Polonvi Gézárt lezáfolyják. Szederkényi Nándor kijelentette, hogy Polonvi híresztelések a leszerelésről valótlank.

Olaszbor tengeráradás Magyarországon.

Az osztrák császárek csontváz sovány nagy hatalmi politikájának köszönhetjük, mint áldozatot a nagy hatalmi szövetkezés bálványának, hogy a mezőgazda magyar földet, a bortermelő magyar hazát igazi olasz bortengerrel árasztják el. Rómából jelentik, hogy tegnap aláírták a kereskedelmi szerződéseket, megengedvén, hogy az állomásokon levő olasz borvám küldeményeket még a régi szetye-potyás vámmal vámolva: árasztják el az országot, egészen január tizenégyig.

Ezer ember tűzhalála.

Ujabb adatok a csikágói irtózatot tüzvészhez.

A lap másik helyén megirt irtózatot ember pusztulásra vonatkozólag újabb, irtózatossabb, megdöbbentőbb részleteket repit hozzánk az éjféli táviró hír. Az utolsó ítélet prófétált pusztulásai sem lehetnek borzalmasabbak a csikágói lángtenger pusztításánál.

Az újabb értesítésből a tűz keletkezését is megtudjuk.

Hogy keletkezett a tűz?

A két szakál második felvonásában néhány könnyű díszlet tüzet fogott és puskaporként lobbant lángra. Örjületes rémület bódította meg a nézőtömeget. A féktelenül csapkodó lángok elől egymást gázolva rohant a kijárásokhoz. Alaktalan tömeggé tiporták egymást. **Összepréselve, megszenesedve pusztultak a kijáróknál.**

Két kórista lány halál ugrása.

Borzalom még leírni is. A tűzoltók **három láb magasságra torlódva találták a holttesteket.** A karzatokról alig menekült valaki. **Sokan ülve égtek el.** Mások az előcsarnokban fúladtak meg, **ugy hogy százával préselődtek össze a holttestek.** Sokan az ablakból ugráltak ki. De alig néhányan menekültek meg. A többi szétzúzódott. Különösen rémletes volt két fiatal kórista lány halálugrása, a kik a magas emeletben sokáig haboztak, ugorjanak-e vagy sem? De mikor már a ruhájok égett — **leugrottak a tüztengerből és a téli hidegtől megfagyva hullottak a testöket roncsoló kövezetre . . .**

Ezer ember égett oda . . .

A színházba **1200 ember szorult be**; a kik közül alig kétszázat mentettek meg. Az iszonyatos jeleneteket látván a tömeg: **örjöngeni kezdett.** A kordonokat áttörve akartak a tüztől

gerbe rohanni. Alig fékezheték meg őket . . .

A demokraták színháza volt.

Az irtózatot pusztulásra jutott színház a város üzleti negyedében, nagy bérházak közé ékelve, **feküdt.** A legtekintélyesebb demokrata egyesületről nevezték el, a melynek a helyiségei is ezen színház első emeletén voltak. Egyébként a legnagyobb csikágói színház volt. Az ősszel nyitották meg ezt a halál angyalának épített borzalmás fészket . . .

Mulatságok.

Szilveszter-est a Csarnokban.

A debreczeni kereskedelmi csarnok az idei farsangi szeziónban határozottan vezet. Csak nem rég rendezett fényes sikerű művészestélyt, mely a jelenvoltaknak még élénk emlékezetében van; ma este pedig a minden évben szokásos Szilveszter-estnek eltöltésére gyűltek össze a Csarnok tagjai, hogy vidám zene szó és táncz mellett temessék el az óesztendőt. Az estély fényes sikere mellán sorakozik az előző évek sikeréhez. A tánczot tombola előzte meg, melyen értékes emléktárgyakat lehetett nyerni. Különben itt is bevált a közmondás, hogy kiki a saját szerencséjének kovácsa . . . Midőn e sorokat írjuk, még javában folyik a táncz, szó a zene, a hangulat rózsás, és valószínűleg összeolvad a hajnalpírral. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Leányok: Gyémánt Ilonka, Popper Klára, Haas Olga, Márkus Irén, Schweitzer Irma és Rózsai, Reisman Margit.

Asszonyok: Geiger Simonne, Szántó Gyözőné, dr. Balkányi Edéné, Erber Ernőné, Fürst Ödöné, dr. Popper Mórné, dr. Freund Jenőné, dr. Moskovitz Miksáné, Grosz Samuné, or. Löfkovits Mártonné, dr. Engel Lajosné, Doctor Arminné, dr. Gáspár Imréné, Gyémánt Samuné, Ernst Vitmosné, Jónás Mórné, Ungár Albertné, Thieszen Arthurné, dr. Balkányi Emilné, Fleischmann Mórné.

Kossuth-dalkör tánczestélye.

Pompásan sikerült a debreczeni Kossuth-dalkör Szilveszter-estélye. Az „Arany Bika” díszterme zsufolásig megtelt a szépek szépeivel. A nyitány után a dalkör nagy hatással adta elő a Kossuth-indulót, majd a „Säckingeni trombitás”-ból énekelte a bucsudalt Kökert Gusztáv zongorakísérete mellett Grád Rezső, aki a színpadon is feltűnést keltene tömör szép hangjával. Méder M. népdalegyvelegje élénkítése után Hosszu István szavaita el a „Bujdosó Rákóczi” című költeményt, amelynek hatásait csak fokozta Boros Ferencz, aki B. Szabó Imre „Rákóczi trombitása” című dalművét énekelte mély érzéssel. A műsort a dalkör „Éji zene” ez. karénekeivel zárta, amely után a kivilágos kivirradtig tartó táncz következett. A jelen volt hölgyek névsora az alábbi:

Asszonyok: Kec-kés Jánosné, Ilés Ferenczné, Kiss Ferenczné, Grád Rezsőné, Pócsi Imréné, Dávid Istvánné, Klein Izsóné, Jóna Mihályné, Ottó Henrikné, öz. Cseresznyés Mihályné, Kovács Ferenczné, Horváth Janosné, Hosszu Istvánné, Kabai Mihályné, Kovács Gyuláné, öz. Tóth Jánosné, Haza Dániel (Diószeg), Papp Lászlóné, Pál Jánosné, Szekeres Istvánné, Végh Jánosné, Bacsó Istvánné, Kökert Gusztávné, Makkay Sándorné, Koszteczky Bertalanné, Zarkay Dánielné, öz. Madarasi Istvánné, Tóth Józsefné, Sántha Györgyné, Bordán Demeterné, öz. Szücs Gáborné, Balint Józsefné, Farkas Vilmosné, Pénzes Endréné, Törő Imréné, Jusztly Józsefné, Kovács Mihályné, Pásztor Sándorné, Ácsi Gáborné, Farkas Mihályné,

Medgyesi Dánielné, Megyesi Gáborné, Mikó Józsefné, Simon Istvánné, Gali Jánosné, Kovács Andrásné, Barna Jánosné, Mészáros Györgyné, Bartha Istvánné, özv. Debreczeni Lajosné, Kiss Sándorné, Tóth Sándorné, Konrád Emilné, özvegy Czerék Sándorné, Tóth Mihályné, Borbély Sándorné, Kapornik Jánosné, Bagoly Andrásné, Nagy Józsefné, Sárosy Jánosné, Ottó Gyuláné, Kovács Lajosné, Ormos Imréné, Wolszky Józsefné, Kis Imréné, Csáky Sándorné, Gyenge Sándorné, Lechner Károlyné, Cziczó Károlyné, Vajó Istvánné, Nánási Józsefné, özv. Munkácsi Mihályné, Kaliczky Józsefné, Tóth Lajosné, Mikó Józsefné.

Leányok: Sándor Mariska, Nagy Juliska, Kis Rózsika, Jóna Margit, Kecskés Eszti, Pócsi Mariska, Pócsi Juliska, Csikós Ilonka, Szabó Eszti, Jóna Erzsike, Kripkó Mariska, Janvizát Ella, Cseresznyés Mariska, Kovács Eszti, Major Mariska, Torma nővérek, Szekeres Margit, Végh Juliska, Kovozáth Ella, Horváth nővérek, Zarkai Mariska, Madarasi Mariska, Tóth Etelka, Tóth Margitka, Jantha Margit, Bordon Vilma, Bordon Margit, Szűcs Eszti, Bálint Mariska, Péntes Mariska, Törő Juliska, Kovács nővérek, Pásztor Juliska, Ács nővérek, Farkas Mariska, Mikó Rózsika, Gruber Terézia, Békési Erzsike, Békési Karolin, Véber Jolánka, Barna nővérek, Mészáros Eszti, Karap Juliska, Sikolya Rózsika, Bartha Juliska, Czerék nővérek, Tóth Juliska, Borbély Margit, Bagoly Erzsike, Bagoly Eta, Végh Rózsika, Éles Mariska, Fülöp Mariska, Papner Irénke, Volszky Veronka, Gyenge Eszti, Jeremiás nővérek, Lechner Mariska, Vágó Böske, Vágó Mariska, Cziczó nővérek, Lányi Juliska, Zajtényi Mariska, Lőrincz Annuska, Munkácsi Mariska, Kaliczki Emma, Tóth Eszti.

Szilveszter-estély a Margit fürdőben.

Az „István“ gőzmalom társulat derék munkásai által alakított önképző, segélyző és dalkör sikerült Szilveszter-estélyt tartott a Margit-fürdő disztermében. Volt dal, szavalt, zene, a műsor valamennyi száma pompás és élvezetes volt és utána Kiss Pista zenekarának teljes zenéje mellett kivirradtig tartó tánczra kerekedett a nagyszámu társaság, a mely a disztermet betöltötte. A jelen volt hölgyek névsorát itt adjuk:

Asszonyok: Lada Istvánné, Némethi Andrásné, Karap Károlyné, Nagy Julianna, Nagy Sándorné, Gyöngyösi Sándorné, Szilágyi Sándorné, Békési Imréné, Sánicz Jánosné, Gál Andrásné, Kovács Jánosné, Kádár Sándorné, Sina Lászlóné, Fésűs Jánosné, Kiss Józsefné, Gusár Andrásné, Molnár Mathéné, Csobaji Józsefné, Tóth Gáborné, Szarup Károlyné, Szendrey Mihályné, Kiss Károlyné, Kovács Lászlóné, Bogácska Jánosné, Nagy Istvánné, Törös Zsigmondné, özv. Szabó Sándorné, Váradi Józsefné, Rózsári Lászlóné, Kolozsvári Józsefné, Vásárhelyi Jánosné, Szatmári Andrásné, Lukács Ferenczné, Tóth Jánosné, Péntes Andrásné, Bodnár Józsefné, Balog Lajosné, Alföldi Józsefné, Balázi Lászlóné, Bokas Mártonné, Gyöngyösi Jánosné, Szathmáry Andrásné, Halasi Árpádné, Gáthi Jánosné, Elek Sándorné, Boldizsár Sándorné, Kiss Istvánné, György Imréné, Szabó Józsefné, Kovács Ferenczné, Sába Istvánné, Márton Gáborné, Mikula Gáborné, László Andrásné, Csomós Mihályné, Fülöp Jánosné, Tur Sándorné, Vékony Gáborné, Szabó Istvánné, Szikszay Péterné, Kovács Józsefné, Csikos Istvánné, Ács Warg Jánosné, Szabó Józsefné, Balogh Istvánné, Möricz Andrásné, Sólyom Balázné, Kovács Gáborné, Bőr Ferenczné, Dijószegi Sándorné, Csehi Mihályné, Csernye Lajosné, Dalmi Istvánné, özv. Sinai Sándorné, Csöreg Péterné, Harsányi Istvánné, Perszler Gyuláné, Jóna Sándorné, Dobi Józsefné, Kiss Bálintné, Takaró Gáborné, Al-

mási Gáborné, Balogh Györgyné, Bavlicza Pálné, Sima Ferenczné, Kurpa Agostonné, Takács Jánosné, Kocsis Andrásné, Kulcsár Imréné, Papp Sándor, Kun Istvánné, Nánási Andrásné, Burai Andrásné, Alföldy Károlyné, özv. Sipos Károlyné, Kovács Mihályné, Csátári Józsefné, Lukács Sándorné, Loupor Mihályné, Bagdy Istvánné, Varga Gáborné, Pányik Gézáné.

Leányok: Lada Erzsike, Némethi Mariska, Kozma Eszti, Nagy Mariska, Ladányi Margitka, Vida Eszti, Kis Rózsika, Kaszás Eszti, Karsai Julianna, Nagy Zsuzsika, Gyöngyösi Eszti és Zsuzsika, Tóth Julianna, Makai Zsuzsika, Jóna Erzsike, Békési Eszti, Gál Mariska, Kovács Eszti, Nagy Eszti, Prazánczki Mariska, Bruckner Mariska, Kántor Mariska, Cina Eszti, Balázi Lujza, Balázi Annuska, Balázi Mariska, Tóth Sárika, Gyöngyösi Erzsike, Fésűs Mariska, Kis Eszti, Gulyás Juliska, Molnár Rózsika, Tóth Mariska és Zsuzsika, Kovács nővérek, Bogácska Julianna, Nagy Eszti, Nagy Erzsike, Törzsök Margitka, Szabó Juliska, Váradi Juliska, Koci Eszti, Kulcsár Erzsike és Eszti, Kolozsvári Erzsike, Vásárhelyi Eszti, Mezei Erzsike, Lukács Eszti, Veres Juliska, Lovász Julianna, Kun Eszti, Balogh Juliska, Suba Mariska és Juliska, Márton Mariska, Tamás nővérek, László Eszti, Csomós Mariska, Fűjöp Rózsika, Kun Rózsika, Szabó Juliska, „Kurucz Eszti, Halmi nővérek, Ungvári Rózsika, Szabó Zsuzsika és Erzsike, Mónus Julianna, Sólyom Juliska, Kovács Juliska, Kozma Eszti, Bódi Rózsika, Diószegi Juliska, Csehi nővérek, Márton Jusztika és Zsuzsika, Dalmi Erzsike, Sinai Juliska, Bartha Zsófia, Balogh Zsuzsika, Harsányi Erzsike, Csöreg Juliska, Csöreg Róza, Seszták Iluska, Thomai Annuska, Halász Mariska, Harsányi Juliska, Takács Juliska, Kiss Eszti, Géder Juliska, Almási Zsuzsika, Páll Zsuzsika, Jeremiás Zsuzsika, Balogh Zsuzsika, Nagy Katicza, Kiss Rózsika, Kiss Eszti, Bavlicza Gertrud, Bancsik Mariska, Fodor Ilona, Takács Erzsike, Kulcsár Mariska, Porcsin Teréz, Kaskó Etelka, Gulyás Mariska, Hetei Margit, Hetei Mariska, Mike Blanka, Burai Erzsike, Sipos Rózsika, Mornis Mariska, Tóth Margit, Tar Erzsike, Veres Mariska, Bagdi Eszti, Borusz Eszti, Varga Juliska, Berkovics Ida, Munkácsi Mariska.

Színház.

Az előadások kezdete. A színházi előadások kezdetére vonatkozólag tudatja a városi tanács, hogy a közönség általános óhajására hozott határozata szerint új év első napjától, péntektől kezdve a színházi előadások *félnyelc órakor kezdődnek.*

Ünnepi előadások. Manap valóban ünnep, ahogyan eredeti magyar darabokat láthatunk a magyar színpadokon, a debreczeni színháznak is következik ilyen ünnepi napja. Új év első napján két magyar előadást is tartanak. Délután a Szigeti József „Toldi Miklósát” adják félhelyárak mellett, este pedig a Csepregy Ferencz pompás magyar népszínművét, a „Sárga csikót” mutatják be, a melyet már csak azért is eseménynek irhatunk, mert egy igazi művésznő, *R. Réthy Laura* asszony lép föl benne. A szombati közönségnek egy régibb magyar író Dobsa Lajos történeti szomorujátékát, a „IV. Lászlót” mutatják be, Vasárnap este először adják a „*Flirt nagysám*”-ot; mert ez kell a magyarnak. Az idegen portéka és egyéb csepürágás.

Törvénykezés.

Szünetelnek az esküdtszéki tárgyalások. A ránk következőt ünnepi első hetében szünetelnek az esküdtszéki tárgyalások. Az első esküdtszéki tárgyalást 1904-ben, január hó 18-dik napján tartják meg.

Kóczé Antal, a hűtelen. Kóczé Antal, aki a Népszínház czigánversenyén az első díjat nyerte el, az éjjeli kávéházakban, ahol zenekarával működött, éppen nem reflektált a kávéháztulajdonosok elismerésére. Először a Millenium-kávéházban játszott, onnan nagyobb előleggel a Király-kávéházba szegődött, ahol Kleiner Márkus kávéháztulajdonos 5000 korona előleget adott neki azzal a kikötéssel, hogy ebből naponként 60 koronát a fizetésbe beszámíthat és hogy Kóczé egész május haváig köteles nála játszani. Kóczé ennek dacára már néhány nap múlva az Elite-kávéházban játszott, mire Kleiner sikkasztás és csalás miatt tett ellene feljelentést. A budapesti királyi ügyészség ebben az ügyben kijelentette most, hogy a vádat nem képviseli, mert Kóczé eljárásában nem lát csalást, annál kevésbbé sikkasztást. Így legfőlegb maránjogi igényről lehet szó, amit a panaszos polgári uton követelhet. Kleiner átvette a pótmagánvádat és a vizsgálat elrendelését kéri.

Az ugrai választás szennyeso. Tisza István miniszterelnök ugrai mandátumáról van szó. A miniszterelnöknek az erőszak, a vesztegetések jegyében szerkesztett ugrai mandátuma a váradai ügyészség mosodájába kerül. Ugyanis Stokker József dr., a függetlenségi párt jelöltje, **bűnvádi föllelentést adott be a kerület több községének jegyzője, bírása, lelkésze ellen, vesztegetés, fenyegetés** és különböző visszaélések miatt. Takaros kis mandátum lehet ez is!

Szerkesztői posta.

B. D. Szoboszló. Levelet küldünk. A cikket köszönjük. Tökéletesen egy véleményen vagyunk a tárgyalat igazságok felől és örömmel fogadjuk a kilátásba helyezett további támogatást is; mert sok ezer magyar legbelsőbb érzését tolmácsolják ezek az erőteljes, szókimondó, igazi magyar lelkű cikkek.

B. B. országgyűlési képviselő Budapest. Szeretett mester! nagybecsű megemlékezését, a küldött cikket hálással köszönjük. Itt megemlítjük, hogy mi a lapot a megindulástól fogva állandóan küldjük az országgházi címre.

M. K. Margita. Mind pontosan megérkeztek a kedves irások. Alkalmilag sort kerítünk rájuk. De lehetőleg mindig rövid irásokat kérünk, lehetőleg azokból a bájos, meleg és magyar-zamatu régi emlékekéből.

M. K. Szeben. Mind a két cikkely érdekes. Igazán derék dolog a tiszteletes urtól, hogy a mi lapunkat tiszteli meg közleményeivel. Ezért a köszönetünket tolmácsolod előtte. Mihelyt lapunk tere enged, közölni fogjuk. Csak rövidebb és papirlapnak egyik oldalára írott közleményeket kérünk. Üdv! Mi is már közelebb kiadjuk a nemzetiségekről szerzett tanulmányunkat. A „Boglya kemenczéket” is küldjük, már megjelentek. Üdv.

D. Juliska Nánás. Az ígért poétikus tárgyat mikor küldi? Mi a t. példányt megindítottuk.

Nyikoláj. A „Robinson levelei”-nek folytatását kérjük. Az első levelet nagy gyönyörűséggel olvastuk. A levélben említett kívánságát szives elismeréssel teljesítjük. Tehát ne hagyja sokáig roszdászni a tollát kedves földi. A Robinson ur első levelét közelebb adjuk.

— **Szegedi Napló!** A csere példányt mikor külditek már? Hát az ünnepi könyv megjelent e már? Kíváncsian várjuk. Üdv.

Nyilttér.

TELJESEN PÓTOLJÁK

a franczia cognacot

gróf **KEGLEVICH ISTVÁN** utódaihirneves promontori cognagyár
(alapítva 1882.)mindenütt kapható gyártmányai.
Központi iroda és gyártelep: Budafok.

BOLDOG UJÉVET

kiván

a n. é. közönségnek, a t. rendőrségnek,
sajtónak, jóakaróinak és jóbarátainak

Angelotti Vilmos

az I. debreczeni mulató
igazgatója.

Ujévi üdvözet!

Minden t. vendégemnek, jó ismerősömnek és jó barátainak boldog újévet kívánok.

Klein Ferencz

Az „Ipar kávéház” tulajdonosa,
DEBRECZEN.

Tisztelt vevőimnek, valamint jó ismerősöknek

boldog újévet kívánok.

Honig J.

uri szabó.

Boldog új évet

kivánok, minden t. üzletfeleimnek, rokonoknak, barátomnak, ismerősömnek, konkurenssemnek és ellenségemnek (az ördög vigye el)

Komáromi József és személyzete.

papir- és fényképészeti czik raktára. könyvnyomda és kőszítés, zinkográfia, tömöntöde

DEBRECZEN.

A FARSANGRA

raktárra érkeztek:

Divatos farsangi szövetek,

remek kivitelű

franczia selyem batistok, legujabb vi-

rágos tüllök, delainek,

áttört selyem lyonais,

állandó nagy választék

menyasszonyi ruháselymekből

fátyolok és koszorúkból.

Szabó Lajos Fiai

czégnél

DEBRECZEN, Rózsa-utca.

Belépési felhívás

a KORONA TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZET

1904. év január hó 1-én kezdődő IV. évtársulatába.

A Korona Takarékos és Hitelszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre s az így befolyt összegeknek tagjainál olcsó kamatláb mellett elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törzsbetét 1 korona, melyre az alapszabályok értelmében 260 korona kölcsön kapható. Ennek megfelelően a hány korona a heti befizetés, annyiszor 260 korona kölcsön igényelhető.

Az évtársulatok 5 évre alakítottak, melynek leteltével a befizetett összeg a haszoneredménnyel együtt — mely az eddigiek szerint 6%-nak felel meg a tagok betéti arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartamára egyszer s mindenkorra aláírandó bélyegmentes kötelezvényekre adjuk. Kölcsöneink tehát a váltó kölcsöknél annyiban előnyösebbek, hogy az adós bélyeg költséget takarít meg, továbbá, hogy nem kell kezeseit 3 vagy 4 havonként megújuló aláírásokkal terhelni.

Kölcsönök adatainak:

1. A befizetett összeg $\frac{1}{10}$ részéig.
2. Egy vagy több elfogadható kezes jótállása mellett, még azon esetben is, ha azok nem szövetkezeti tagok.
3. Jelzálog kölcsönök ingatlanokra leendő bekezelezés mellett.
4. Biztosítéskul elfogadható értékekre.

A kölcsön kérelmek a leggyorsabban elintéztetnek.

A szövetkezetnek 3 évi fennállása után 2334 tagja van, kik heti 10.122 korona betéttel 839 311 koronát gyűjtöttek össze.

Kihelyezett kölcsöneink összege 1288.595 koronára rug.

Uj betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében Piacz-utca 6. sz. (Dr. Kola-féle ház) válthatók, a hol is mindennemű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében:

Dr. Kenézy Gyula,

elnök.

ifj. Schwarz Vilmos

ügyvezető igazgató.

VITÁRIUS BÉLA

orvos-sebészeti műkötszerész

DEBRECZENBEN, Bádógos-u. 1. sz. (Tisza palota alatt.)

Bátorkodom a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Debreczenben, Bádógos-utca 1. sz. (Tisza-palota) alatt, egy a mai kornak megfelelő orvossebészeti műkötszerész-üzletet és műhelyt rendeztem be, a hol is minden e szakmába vágó dolgot, ugymint: mű-láb, mű-kéz, orthopádia készü-lékek, sérvkötők, haskötők, szuszpensoriumokat stb. stb. a leggyorsabban, a legjobb minőségben, a legolcsóbban készítek.

Bátor vagyok még megjegyezni, hogy 5 évig a külföld első specialistáinál dolgoztam, a mi által a legkompikáltabb munkák elkészítésére is képes vagyok. Raktárt tartok mindenféle betegápolási czikkekből és gummi-kü-ön-legességekben.

Külön tisztító-, mosó- és javító-műhely, a hol keztyük gyorsan a leg-szebben lesznek tisztítva és mosva, tisztítás parja 10 kr., mosás 6 kr.

Mindenféle gummi-javitást elvállalok, továbbá sapka-bélelés, nadrágtartó elkészítést stb. stb.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, tisztelettel

VITÁRIUS BÉLA, orvossebészeti műkötszerész.

Tisztelt birtokos osztály!

Az évekig tartott igen nyomasztó pénzviszony, végre a földbirtokos osztály javára előnyösen megváltozott. Most tehát a kinek bármely okból rövid vagy hosszabb idejű törlesztéses kölcsönre van szüksége, használja fel a kedvező alkalmat és mielőbb bizalommal hozzám forduljon, mert most rövid két hét alatt a birtok valódi értékének $\frac{1}{4}$ részéig 4-4 $\frac{1}{2}$ % kamatozás mellett teljes értékű, azaz minden levonás nélküli készpénz kölcsönt szerezhetek. utólagos kamatfizetés mellett, vagyis olyant, a melyből a folyósításnál semmi sem vonódik le, még kamatba sem.

Intézetem célja főleg abból áll, hogy a kisebb birtokosok méltányos hitel-igényeit is kielégítse, ez okból kölcsönök már 300 koronától kezdve a legmagasabb összegig bármilyen időre engedélyeztetnek.

Jelenleg a kölcsönök 10, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 60, 65 és 70 évi időtartamra engedélyeztetnek, a bank által fel nem mondhatók, ellenben az adós által bármikor akár részben, akár egészben minden kártérítés nélkül visszafizethetők, mely esetben a birtok azonnal tehermentesítve lesz.

A kölcsönök rövid időn belüli gyors és pontos lebonyolítása céljából a kataszteri birtokiv és telekkönyv (vagy a hol már a betét-szerkesztés megtörtént, onnan csak a telekkönyvi betét) hiteles másolata küldendő be.

Felvilágosítást akár írásban, akár szóbelileg a legnagyobb készséggel díjtalanul adok. — Teljes tisztelettel

Ingatlan és Földhitel Forgalmi Intézet

Debreczen, Hunyady-utca 17. sz.

(a vasuti állomástól egyenesen bevezető úton)

GROSSMANN IGNÁCZ.

Apró hirdetések

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Üzlet áthelyezés miatt alkalmi ajándéktárgyak rendkívül olcsón szerezhetők be **Miklós és Markbreit** bazárában Piacz-utca, Frohner-szálloda mellett.

Jó házi koszt kapható, kihordásra is Vár-utca 6. sz.

Egy régi italméresi joggal bíró ház 2 üzleti helyiséggel, legforgalmasabb helyen, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, értekezni Homokkert-utca 121. Fülep meszkereskedőnél.

Vörös és fekete Afonya, compótnak, pece-nyéhez, vadhushoz páratlan. Kapható **Kontsek Gézánál**.

Vendéglősöknek, koresmárosoknak jutányosan számított **hordozásra** kitűnő ezerjós rizling boraimat. Poroszlay László Hunyady-utca 3.

Ha nincs pénze és mégis alkalmi ajándékokat akar, úgy jöjjön **KAISER SALAMON** Debreczen, Hatvan-utca 2. sz. aia. noi **kenyelmes heti es havi részletfizetésre** férfi ruha szöveteket, férfi, női kész öntönyöket, nőiruha szöveteket, legujabb női palétokat, szőnyegeket, csipke függönyöket, tükröket, képeket stb. szerezhet be.

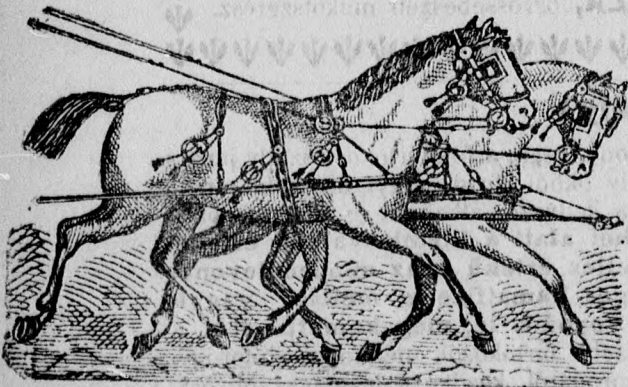
Grünfeld Adolf férfi-, női és gyermek ruha-üzletében ünnepekre legolcsóbban lehet vásárolni. (Kistemplom bazar.)

Kiváló finom kalács és kenyér liszt beszerezhető az orosházi kenyérsütődeben.

Legfinomabb szegedi rózsá és korona paprika orrasi mennyiségben kapható **Lindeufeld Jenő** fűszer nagykereskedőnél Varoshaz-utca.

Disznó ölésre ajánlom legfinomabb hurka rizskasámat, egy kilo 14, 16, 18, 20 kr., saját őrlésű törött fűszereimet, **Lindeufeld Jenő**, Varoshaz-utca.

Alkalmi vetel. 200 drb legujabb divatu selyem biroz 3 firtól, gyermek ruhák 40 krtól, reform pongyolák 2 ft 40 krtól teljebb, kaphatók: **Vizvari L. E. és Társa** cégénel **Simonffy-utca 2. szám.** Női és gyermekruhák mérték utáni elkészítéset eivallalja.

Uj szijgyártó üzlet,

hol kész **lószerzők** különféle minőségben kaphatók

Méhész József

szijgyártó mesternél
Debreczen, Hatvan-utca.

Javításokat gyorsan és pontosan készít.

Nagy méhészet

alapításához társ kerestetik.

Méhcshaládok feles kezelésre is elvállaltatnak.

Lépes- és pergetett méz mindig kapható.

G. Szabó Kálmán

méhészete, Debreczen, II. ker. Hadházi-u. 4.

Részvények

vidéki takarékpénztári, iparvállalati, viczinalis vasuti, továbbá exotikus, hivatalosan nem jegyzett értékpapírok, valamint külföldi értékek, épügy részjegyek legmagasabb árak mellett vétetnek.

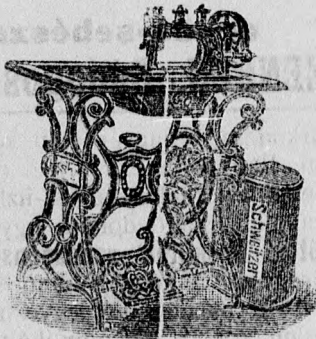
Tőzsdei megbízások kivitele.

Legmagasabb előleg értékpapírokra és sorsjegyekre.

BANKBETÉTI TÁRSASÁG

SALGÓ és TÁRSA

BUDAPEST, VI. ker., Andrassy-ut 9. szám.

A legjobb és leghasznosabb alkalmi ajándék

egy jó varró és himzőgép,

mely a legjobb minőségben szerezhető be

Schweitzer Testvérek

cég

varrógép és kerékpár áruházában

DEBRECZEN, Piacz-utca 56. szám, a megyeház mellett.

A divatos **műhimzésben ingyenes oktatást adunk** úgy helyben, mint vidéken. Gépjaink jóságáért 6 évi írásbeli szavatoltságot vállalunk. Eladások kedvező **részletfizetésre is** a legmérsékeltébb árak mellett.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben, **Hatvan-utca 4. sz. a. (Koszorús-ház)** egy, a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelő

légszesz-, vízvezeték berendezési mintaraktárt

nyitotta n. Üzletemet felszereltem különféle **legujabb** találmányu **fürdőszobákkal, ciosettekkel, mosdó asztalok, kirakat légszesz lámpák és luszterekkel,** így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönségnek nem **papiroson**, hanem természetben mutathatom be azokat, ugyszinten a **légszesz-, vízvezeték-,** valamint **kutakhoz és vízfelnymó szerkezethez** tartozó tárgyakat is és azokat bárhova a legnagyobb szakertelenmel fel is szerelhetem. A „**Durable**“ magyar **gázizzófény** képviselőt megkaptam, melyből szinten nagy raktárt tartok és **jutányos árak** mellett árusítom.

Egyben felkérem a n. é. közönséget, hogy **minta raktáram** iránt érdeklődni sziveskedjék. — Becses pártfogásért esedezik

Telefon sz. 328.

Gerő József,

légszesz- és vízvezeték szerelő.

